

רשומות

הצעות חוק

22 באפריל 1996

2543

ג' באייר התשנ"ו

עמוד

794	הצעת חוק העברת אסירים לנשיאת עונש מאסר בארצותיהם, התשנ"ו-1996
802	הצעת חוק הספרים (חובת מסירה וציון פרטים), התשנ"ו-1996
	תיקון עקיף:
	פקודת העתונות
805	הצעת חוק המתווכים במקרקעין (תיקון) (רחיית מועד התחילה), התשנ"ו-1996
806	הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון), התשנ"ו-1996

הצעת חוק העברת אסירים לנשיאת עונש מאסר בארצותיהם, התשנ"ו-1996

מ ב ו א

מוצע לאפשר לאזרחי ישראל שנידון לעונש מאסר מחוץ לישראל, לשאת את מאסרו בישראל; כן מוצע לאפשר לאזרח זר שנידון למאסר בישראל לשאת את מאסרו בארץ שבה הוא אזרח.

בעשור האחרון התרחבה התופעה של הרשעת אדם במדינה שאינה המדינה שבה הוא אזרח ושאינן הוא מתגורר בה דרך קבע. נשיאת המאסר בנסיבות אלה קשה יותר מאשר נשיאתו בדרך כלל, זאת בשל הריחוק מהמשפחה, הקשיים הנובעים מאי ידיעת השפה, חוסר התמצאות במנהגי המקום שלרוב הם שונים מאלה שהאסיר רגיל להם בארץ שבה הוא אזרח, וכן בשל בעיות חברתיות אחרות.

מדינות רבות מודעות למצב ענינים זה ועל כן הן מחזירות אליהן את אזרחיהן כדי שישאו את מאסרם במולדתם; כמו כן מאפשרות אותן מדינות את העברתם של אסירים זרים לארץ שבה הם אזרחים. בנושא זה נכנסה לתוקף ביולי 1985 האמנה האירופית בדבר העברתם של נידונים, שלושים ושלוש מדינות, מתוכן חמש מדינות שאינן חברות במועצת אירופה (וביניהן ארצות הברית וקנדה) חברות באמנה האמורה. בנוסף לכך קיימים בענין זה הסכמים בין אנגליה לבין מדינות שונות שבחבר העמים הבריטי והסכמים דו-צדדיים בין מדינות אחרות.

החוק המוצע יאפשר לישראל להצטרף לאמנות ולערוך הסכמים שעניינם העברת אסירים בין מדינות.

הצעת חוק העברת אסירים לנשיאת עונש מאסר בארצותיהם, התשנ"ו-1996

חלק א' - כללי

1. בחוק זה -
- הגדרות
- "אסיר" - מי שהורשע בעבירה והוא נתון במשמורת חוקית;
 "הרשעה בעבירה" - לרבות קביעת בית משפט שקטין ביצע עבירה, וכן קביעת בית משפט שנאשם אינו בר עונשין מחמת היותו חולה נפש או לקוי בכושרו השכלי;
 "מאסר" - מאסר בפועל, וכן החזקת אדם במעון נעול, כמוסד לעבריינים צעירים, או כמוסד לטיפול רפואי או פסיכיאטרי, עקב הרשעה בעבירה;
 "השרים" - שר המשפטים והשר לבטחון הפנים.
2. (א) אזורי ישראל שהוא אסיר במדינה אחרת, ניתן להעבירו לישראל כדי שישא את מאסרו בישראל על פי הוראות חוק זה.
 (ב) אזורי של מדינה אחרת שהוא אסיר בישראל ניתן להעבירו למדינה שבה הוא אזורי כדי שישא שם את מאסרו על פי הוראות חוק זה.
3. העברת אסיר לישראל או מישראל, לשם נשיאת מאסר במדינה שבה הוא אזורי, תיעשה לפי אמנה דו-צדדית או רב-צדדית שישראל והמדינה האחרת צדדים לה ושיש בה הוראות לענין זה, או לפי הסכם מיוחד בין שתי המדינות בדבר העברתו של אסיר מסויים.
4. (א) העברת אסיר לישראל או מישראל לפי חוק זה תהיה רק בהסכמתו של האסיר וכן בהסכמתן של מדינת ישראל ושל המדינה האחרת המעבירה את האסיר או המקבלת אותו (כחוק זה המדינה האחרת).
- העברת אסיר לנשיאת מאסר במדינה שבה הוא אזורי
- אמנה או הסכם מיוחד
- ההסכמות הדרושות

דברי הסבר

- סעיף 1** מוצע שהגדרה "אסיר" תחול על אדם שהורשע בעבירה ונמצא במשמורת חוקית בבית סוהר או במקום אחר שבו נמצא אדם במשמורת, לרבות בבית חולים לחולי נפש, זאת אם האסיר אינו בר-עונשין מחמת היותו חולה נפש.
- כן מוצע שהביטוי "הרשעה בעבירה" יכלול גם קביעות שונות של בית המשפט, כמו למשל הכרזה שהנאשם אינו בר-עונשין בשל היותו חולה נפש או לקוי בכושרו השכלי, שכתוצאה מהן נשאר אדם במשמורת.
- המונחים "מאסר" ו"הרשעה בעבירה" מוגדרים בצורה רחבה כדי לכלול, במסגרת הביטויים האמורים, כל אדם שנמצא במשמורת כתוצאה מפסק דין או מהחלטה של בית משפט בהליך פלילי; הרחבה זו מתיישבת עם מטרת החוק הבאה לאפשר נשיאת עונש תוך שמירה מרבית על כבוד האדם.
- סעיף 2** סעיף זה קובע את העקרון שניתן להעביר אסיר לנשיאת מאסרו במדינה שבה הוא
- אזורי, אם מישראל למדינה אחרת ואם ממדינה אחרת לישראל.
- סעיף 3** מוצע שהעברת אסיר לישראל תיעשה במסגרת של אמנה דו-צדדית או רב צדדית שישראל והמדינה האחרת צדדים לה, או לפי הסכם מיוחד לענין העברת אסיר מסויים, שייכרת בין שתי המדינות, זאת מאחר של העברת אסיר למדינה אחרת, לשם נשיאת עונשו שם, יש היבטים מדיניים ועונשיים גם יחד. על כן מוצע להתנות את יישום הוראות החוק בקיום ההסכם בין שתי המדינות הנוגעות בדבר; בהסכם ניתן לפרט את הוראות של שתי המדינות והתנאים הנוגעים לביצוע מיוחד זה של עונש מאסר.
- סעיף 4** מוצע לקבוע שהעברתו של אסיר לישראל וממנה תיעשה רק אם האסיר, מדינת ישראל והמדינה האחרת מסכימים לכך. עוד מוצע שהסכמתה של מדינת ישראל תינתן על ידי שר המשפטים והשר לבטחון הפנים יחדיו; כן מוצע, שלענין

(ב) האסיר יתן את הסכמתו להעברה בכתב ובשפה המובנת לו; היה האסיר קטין או אדם הלקוי בכושרו השכלי, ההסכמה להעברתו תהיה של אפוטרופסו; היה האסיר במוסד לטיפול פסיכיאטרי העברתו תהיה בהסכמת אפוטרופסו או על פי חוות דעת של האחראי על הטיפול בו, לענין הסכמתו להעברה והשפעתה על הטיפול.

(ג) השרים כאחד, מוסמכים להסכים, בשם מדינת ישראל, להעברת אסיר לישראל או מישראל כאמור בסעיף קטן (א) סיפה.

(ד) השרים לא יסכימו להעברתו למדינה אחרת של אסיר שהורשע בישראל בעבירה שנעברה כדי לפגוע בבטחון המדינה, או בקשירת קשר לעבור עבירה כאמור, אלא בהסכמת שר הבטחון, ואם הורשע בידי בית דין צבאי בישראל – לאחר התייעצות עם שר הבטחון.

הוצאות ההעברה 5. (א) אסיר המועבר לישראל ישא בהוצאות הכרוכות בהעברתו, לרבות הוצאות ליווי.

(ב) השרים, בהסכמת שר האוצר, רשאים לפטור אסיר מלשאת בהוצאות כאמור בסעיף קטן (א), כולן או חלקן, ולהורות כי אוצר המדינה ישא בהן אם הם סבורים שאין בידו של האסיר או בידו משפחתו לשאת בהוצאות.

דברי הסבר

לפגוע בבטחון המדינה תרוש, מטבע הדברים, הסכמתו של שר הבטחון.

כן מוצע, שאסיר שהורשע בידי בית דין צבאי בישראל בעבירה אחרת – תהיה הסכמת השרים לאחר התייעצות עם שר הבטחון.

כפי שהסדר המוצע בחוק תלוי בהסכמתה של מדינת ישראל – בין כמדינה שתבצע את העונש ובין כמסכימה לכך שהעונש יבוצע במדינה אחרת, כך נדרשת הסכמתה של המדינה האחרת לשתי האפשרויות האמורות. דרכי מתן הסכמתה של המדינה האחרת ייקבעו בהסכם שבין שתי המדינות.

סעיף 5 מוצע שההוצאות הכרוכות בהעברתו לישראל של אסיר שהוא אזרח ישראלי יהיו על חשבוננו או על חשבון משפחתו, אלא אם כן קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות שהעברה כולה או חלקה תהיה על חשבון אוצר המדינה (סעיפים קטנים (א) ו-(ב)).

מוצע שהעברתו של אסיר זר שנידון למאסר בישראל לא תהיה על חשבון מדינת ישראל אלא אם כן יש לה ענין מיוחד בהעברתו. (סעיף קטן (ג)).

העברת אסיר לישראל כרי שישא בה את עונשו כרוכה בהוצאות ההעברה והוצאות החזקתו בבית סוהר. נראה מוצדק שהאסיר ישא לפחות בהוצאות ההעברה עצמה, לרבות הוצאות הליווי, עם זאת, מאחר שמטרת החוק היא לאפשר לאדם לשאת את עונשו במקום שבו התנהלו חייו לפני הרשעתו במדינה אחרת, מוצע לאפשר למדינה לשאת בהוצאות ההעברה, או חלק מהן, אם אין באפשרותו של האסיר, או באפשרות משפחתו לשאת בהוצאות אלה.

העברתו מחוץ לישראל של אסיר שהורשע בעבירה נגד בטחון המדינה תינתן הסכמת השרים לאחר הסכמתו של שר הבטחון, או לאחר התייעצות עמו אם הורשע בידי בית דין צבאי בישראל.

לא ניתן ליישם את העיקרון הטמון בחוק המוצע אלא אם כן שלושת הצדדים הנוגעים בדבר נותנים את הסכמתם להעברתו של האסיר. ראשית נדרשת הסכמתו של האסיר עצמו; שנית, נדרשת הסכמתה של המדינה שבה הורשע האסיר שהמאסר יבוצע במדינה אחרת; שלישית, נדרש שמדינת אזרחותו של האסיר תהיה מוכנה לבצע את עונש המאסר שהוטל על ידי בית משפט זר.

מוצע שהסכמתו של האסיר תהיה בכתב ותינתן בשפה המובנת לאסיר, הכל כדי להבטיח הסכמה מדעת; אם האסיר הוא קטין או מוגבל בכושרו השכלי, תינתן ההסכמה על ידי אפוטרופסו; היה האסיר במוסד לטיפול פסיכיאטרי, הסכמתו תהיה של אפוטרופסו או בחוות דעת של האחראי על הטיפול בו, לענין הסכמתו והשפעת העברתו על הטיפול בו.

הסכמתה של מדינת ישראל, הן להבאת אסיר בעל אזרחות ישראלית לשאת את עונשו בישראל והן להעברתו של אסיר זר שנידון בישראל למדינת אזרחותו כדי לשאת שם את עונשו, תינתן על ידי שר המשפטים והשר לבטחון הפנים ביחד. הסכמתו של שר המשפטים נדרשת מפני שהוא הגורם השלטוני המייצג את מדינת ישראל בהליכים אחרים הקשורים ליישום הליכים משפטיים: דיני הסגרה, סיוע משפטי למדינות אחרות ואכיפת פסקי דין. הסכמתו של השר לבטחון הפנים נדרשת בשל היותו אחראי על שירות בתי הסוהר, שהוא הגורם הנוגע בדבר לענין ביצוע עונש מאסר. העברתו של אסיר זר שהורשע בשל עבירה שנעשתה במטרה

(ג) מדינת ישראל לא תישא בהוצאות הכרוכות בהעברתו של אסיר למדינה אחרת, לרבות הוצאות ליוויו, אלא אם כן סברו השרים שיש למדינה ענין מיוחד בהעברתו של האסיר; סברו כן – רשאים הם, בהסכמת שר האוצר, לפטור אסיר מלשאת בהוצאות, כולן או חלקן, ולהורות כי אוצר המדינה ישא בהן.

6. העברת אסיר מישראל למדינה אחרת וקבלת אסיר ממדינה אחרת והעברתו לישראל יבוצעו על ידי שירות בתי הסוהר בתיאום עם המדינה הנוגעת בדבר; לצורך כך יהיו לשירות בתי הסוהר ולסוהר כל הסמכויות הנתונות להם בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971¹ (להלן – פקודת בתי הסוהר); לענין זה יראו את האסיר כ"אסיר" – כמשמעותו בפקודת בתי הסוהר.

חלק ב' – העברת אסיר לישראל

7. (א) ניתן להעביר אסיר לישראל לנשיאת מאסרו אם נתקיימו כל אלה:

תנאים להעברת אסיר לישראל

(1) בזמן עשיית העבירה היה האסיר אזרח ישראלי שהתגורר בישראל באופן קבוע ושהייתו מחוץ לישראל היתה ארעית, והוא אינו גם אזרח המדינה, שבה הוא מרצה את המאסר;

(2) האסיר נשא לפחות שליש מתקופת המאסר שהוטלה עליו, ולא פחות משלוש שנים, לפי התקופה הקצרה יותר, ונותר לו לשאת תקופה של שנה אחת לפחות;

דברי הסבר

מטרת החוק היא כאמור לאפשר לאזרח המדינה שהורשע ונידון למאסר במדינה אחרת, לשאת את עונשו בארץ, שבה נמצאת משפחתו ואין לו בעיה של אי ידיעת השפה, המנהגים וכו'. אין מקום, בדרך כלל, להושיט עזרה אנושית מסוג זה לאדם שאינו אזרח או שאינו מתגורר דרך קבע בישראל, או לאדם שהוא גם בעל אזרחות של המדינה שבה הוא מרצה את המאסר, אף שהוא אזרח ישראלי. עם זאת, מוצע להסמיך את השרים להרוג מתנאי זה בנסיבות המצדיקות זאת; לדוגמה אם האסיר אינו אזרח ישראלי אבל מתגורר דרך קבע בישראל ומשפחתו כאן.

(לפסקה (2))

האסיר נשא לפחות שליש מתקופת המאסר שהוטלה עליו ולא פחות משלוש שנים, לפי התקופה הקצרה יותר, ונותרה לו לשאת תקופה של שנה לפחות; תנאי נוסף הוא משך המאסר שהוטל על אדם.

ביצוע החוק, מטבע הדברים, יהיה כרוך בפעולות שונות ויידרש זמן לביצוען. על כן אין טעם להושיט את העזרה לאזרח לפי החוק המוצע אלא אם כן תקופת המאסר שהוא נידון לו – או יתרת המאסר שנתורה לביצוע – ארוכה דייה. מאחר שההסדר הוא דו-כיווני, דהיינו לא רק העברת אסיר לישראל אלא גם מתן זכות לאסיר שנידון בישראל לשאת את עונשו במדינה אחרת, מוצע לקבוע תקופה מזערית של שלוש שנים מאסר שתבוצע במדינה שבה הורשע האסיר, לפני שיורשה לעבור למדינה אחרת.

לפי היגיון דומה, מוצע שמדינת ישראל לא תישא בהוצאות העברתו של אסיר מישראל. כך גם נקבע באמנה האירופית, אשר לפיה הוצאות העברתו של אסיר הן על המדינה שבה הוא אזרח. עם זאת, החוק המוצע מסייג את הכלל האמור במקרה שמדינת ישראל מעוניינת במיוחד בהעברתו של האסיר אל מחוץ לישראל.

סעיף 6 מוצע שירות בתי הסוהר יהיה אחראי על ביצוע העברה של אסירים לישראל וממנה; ולצורך זה יהיו לשירות בתי הסוהר ולסוהר כל הסמכויות הנתונות לו לפי פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, ולענין זה ייהשב "אסיר" כמשמ" עותו באותה פקודה.

הטלת תפקיד זה על שירות בתי הסוהר מתיישבת עם תפקידים דומים המוטלים על שירות בתי הסוהר לגבי אסירים הנמצאים במדינה.

סעיף 7 סעיף קטן (א) מוצע להתנות את העברתו של אסיר לישראל אם התקיימו כל התנאים הבאים:

(לפסקה (1))

האסיר היה אזרח ישראלי בזמן ביצוע העבירה, הוא מתגורר במדינת ישראל באופן קבוע ושהייתו מחוץ לישראל היתה ארעית והוא אינו גם אזרח המדינה שבה הוא מרצה את המאסר;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

הצעות חוק 2543, ג' באייר התשנ"ו, 22.4.1996

- (3) קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את נשיאת המאסר בישראל;
- (4) המעשה שבשלו הוא נידון למאסר היה מהווה, אילו נעשה בישראל, עבירה שדינה מאסר;
- (5) אין מניעה, מטעמים של שלום הציבור, להעברתו של האסיר לישראל.
- (ב) השרים רשאים לפטור אסיר מהתנאים המפורטים בסעיפים קטנים (א)(1), (2) ו-(4), אם ראו טעם מיוחד לכך.

8. העברת אסיר לישראל לנשיאת מאסרו תהיה על פי צו של שר המשפטים; בצו יפורטו מהות העבירות שבהן הורשע, תקופת המאסר שלה נדון, ויתרת תקופת המאסר שעליו לשאת בישראל.
9. צו כאמור בסעיף 8 ישמש אסמכתה להחזקתו של האסיר במשמורת עד לכניסתו למאסר לנשיאת עונשו, ותקופת המשמורת תהשב במנין ימי מאסרו.
10. (א) הועבר אסיר לישראל על פי חוק זה, יורה בית משפט מחוזי, על-פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, שהאסיר ישא בישראל את יתרת המאסר או את המאסר שהוטל עליו במדינה אחרת, כפי שפורט בצו לפי סעיף 8.

דברי הסבר

סעיף קטן (ב)

מוצע שהשרים יוכלו מטעמים מיוחדים, לפטור אסיר מהתנאים הקבועים בסעיפי משנה 7(א)(1), (2) ו-(4) כלומר מהתנאים הקשורים לאזרחותו של האסיר, למשך הזמן המינימלי של ריצוי מאסר בטרם העברה, ולמעשה שבשלו הוא נידון למאסר.

סעיף 8 מוצע שהסדר העברת אסיר לישראל לריצוי עונשו יהיה על פי צו של שר המשפטים ובו תיקבע תקופת המאסר שעל האסיר לשאת בישראל.

מוצע שהסדר בין המדינות והסכמת השרים ימומשו על פי צו של שר המשפטים, ובו תיקבע תקופת המאסר שעל האסיר לשאת בישראל. אף על פי שמדובר בהסדר שהוא על פי הסכמה, הסכמתו של האסיר והסכמת המדינות, מוצע בסעיף קטן 10(א) שבית משפט יורה על נשיאת המאסר או על נשיאת יתרתו, כפי שפורסם בצו לפי סעיף 8.

סעיף 9 מוצע להקנות סמכות להחזיק במשמורת אסיר בתקופה שבה הוא מועבר לישראל ועד לכניסתו למאסר. תקופה זו תובא בחשבון במנין ימי מאסרו בישראל.

בסעיף זה מוענקת סמכות מפורשת להחזיק אסיר המועבר לישראל במשמורת עד לכניסתו למאסר, כדי לא להאריך על ידי כך את תקופת המאסר. מוצע שתקופת המשמורת תילקח במנין ימי המאסר שעל האסיר לשאת לפי הצו של שר המשפטים.

(לפסקה (3))

קיימות נסיבות המצדיקות את נשיאת המאסר בישראל, כגון סבלו של האסיר בשל ריחוקו מבני משפחתו, מצבו הבריאותי או קשיים אחרים הנובעים מנשיאת המאסר במדינה אחרת;

התנאי השלישי מבטא את מטרת החוק המוצע, והיינו קיומן של נסיבות המצדיקות את שינוי מקום הריצוי של המאסר.

(לפסקה (4))

המעשה שבשלו נידון האסיר למאסר היה מהווה, אילו נעשה בישראל, עבירה שדינה מאסר;

התנאי הרביעי – פליליות כפולה ועבירה שדינה מאסר – נקבע כדי לאפשר ביצועו של עונש מאסר בישראל. עקרון הוקיות הענישה כפי שנקבע בסעיף 1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אינו מתיישב עם ריצוי עונש מאסר בשל מעשה שאינו מהווה עבירה בישראל או כשהעונש שנקבע לאותה עבירה בישראל אינו מאסר.

(לפסקה (5))

אין מניעה מטעמים של שלום הציבור להעברתו של האסיר לישראל.

התנאי החמישי בא להבטיח ששיקולים של שלום הציבור יאזנו את שיקולי צרכיו של האסיר.

מכאן הסמכות הניתנת לשרים שלא להסכים להעברתו לישראל של אסיר ישראלי, אם יש בכך סיכון לשלום הציבור בישראל. טובת הציבור גוברת על טובתו האישית של העבריין.

(ב) בוטל מאסרו של האסיר או קוצרה תקופת המאסר במדינה האחרת, והודעה על כך נמסרה לשר המשפטים, יקבע שר המשפטים בצו, בתכופ להודעה, שתקופת המאסר הסתיימה או קוצרה לפי הענין. ניתן צו כאמור, יורה בית משפט מחוזי, על-פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, שהאסיר ישוחרר או שתקופת מאסרו תקוצר, לפי הענין.

11. (א) ציווה שר המשפטים כאמור בסעיף 8, יראו את הצו כאילו היה פסק דין של בית משפט בישראל שאין עוד ערעור עליו, והוראות כל דין החלות על נשיאת מאסר או על שחרור ממאסר יחולו על מאסר לפי חוק זה.

ביצוע עונש
בישראל

(ב) לענין התקופות האמורות בסעיף 49 לחוק העונשין, התשל"ז-1977², ובסעיף 28 לפקודת בתי הסוהר יראו את תקופת המאסר ככוללת גם את תקופת המאסר שנשא האסיר מחוץ לישראל.

12. הובא אסיר לישראל לפי חוק זה לנשיאת עונש מאסר שהוטל עליו במדינה אחרת, לא תישמע טענה השוללת את כשרותו או את תוקפו של פסק הדין שלפיו הוטל עונש המאסר, וכן לגבי טענה שהאסיר חוזר בו מהסכמתו להעברה שניתנה לפי הוראות סעיף 4(ב).

השתק טענות

ד ב ר י ה ס ב ר

ובהתאם לצו כאמור יורה בית משפט על שחרור האסיר או על קיצור תקופת מאסרו.

סעיף 11 המשמעות המשפטית של צו שמוציא שר המשפטים, לענין העברת אסיר לריצוי מאסר בישראל היא החלת דיני ישראל על המאסר, רכיב ריצויו והשחרור ממנו (סעיף קטן (א)).

מוצע לקבוע שהוראות הדין לענין שחרור מוקדם של אסירים יחולו לפי תקופת המאסר הכוללת שנשא האסיר, לרבות תקופת המאסר שנשא האסיר מחוץ לישראל, (סעיף קטן (ב)).

רצוי על כן להבהיר שהוראות הדין בדבר שחרור מוקדם יתייחסו לכל התקופה שהאסיר היה במאסר, לרבות התקופה שנשא מחוץ לישראל.

סעיף 12 מוצע לקבוע הוראה בדבר השתק טענות של אסיר שהובא לישראל, לענין כשרותו או לענין תוקפו של פסק הדין שלפיו הוטל עונש המאסר, וכן לגבי טענה שהאסיר חוזר בו מהסכמתו להעברה שניתנה כנדרש על פי סעיף 4(ב).

כדי למנוע התדיינות שלא לענין, מוצע לקבוע מפורשות שלא תהיה לאסיר אפשרות לתקוף את פסק הדין הזר בישראל. אם לאסיר יש השגות לגבי כשרותו של פסק הדין או לגבי תוקפו המשפטי, עליו לטעון את טענותיו לפני העברתו לישראל; כאמור, בישראל לא תהיה סמכות לבית המשפט לדון בפסק הדין הזר ולבחון את תוקפו. כן המדובר, לענין הסכמתו של האסיר להעברתו לישראל, שאם אכן הסכים להעברתו כנדרש על פי סעיף 4(ב), אין להתיר כל טענה על חזרתו בו ממנה.

סעיף 10 ביצוע המאסר של אסיר שהובא לשם כך לישראל, יהיה על פי צו של בית משפט מחוזי אשר יורה על תקופת המאסר שעל האסיר לשאת בישראל, בהתאם לקביעת שר המשפטים בצו שהוצא על ידיו על-פי סעיף 8. הצו יפרט את מהות העבירות שבהן, הורשע האסיר, תקופת המאסר של הנדון ויתרת תקופת המאסר שעליו לשאת בישראל.

החלטה של המדינה שבה נידון האסיר לבטל את מאסרו או לקצרו תחייב את שר המשפטים להוציא צו שיקבע, שתקופת מאסרו של האסיר הסתיימה או קוצרה, לפי הענין. ניתן צו כאמור - יורה בית משפט מחוזי שהאסיר ישוחרר או שתקופת מאסרו תקוצר, לפי הענין.

מאחר שמטרת החוק המוצע היא לבצע פסק דין או החלטה של בית משפט זר, כפי שניתנו ומכיוון שנדרשת הסכמת האסיר - אין הם מובאים לעיונו של בית משפט בישראל כדי שיקבע את תקופת המאסר שיש לבצע בישראל. מוצע שחשוב זה ייעשה בידי שר המשפטים; הצו של שר המשפטים, יהווה אסמכתה להחזקתו במשמורת של האסיר בבית סוהר בישראל, ועם העברתו של האסיר לישראל יורה בית המשפט בדבר מאסרו בישראל, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה.

כיון שביצוע המאסר בישראל נעשה בעקבות הרשעה בעבירה שניתנה במדינה אחרת, הרי ששינוי של פסק הדין באותה מדינה, שמשמעותו היא שחרורו של האסיר ממאסר, או קיצור יתרת מאסרו מחייב שחרורו של האסיר בישראל, או קיצור יתרת המאסר, לפי הענין. במקרה זה חייב שר המשפטים לקבוע בצו שתקופת מאסרו של האסיר הסתיימה או קוצרה, לפי הענין.

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשנ"ו, עמ' 241.

חלק ג' - העברת אסיר למדינה אחרת

13. (א) התנאים האמורים בסעיף 7 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על העברת אסיר שנידון בישראל, למדינה אחרת לפי חוק זה; העברה כאמור תהיה על פי צו של שר המשפטים; בצו יפורטו מהות העבירות שבהן הורשע, תקופת המאסר שלה נידון ויתרת תקופת המאסר שעליו לשאת במדינה האחרת.
- (ב) אין בצו לפי סעיף קטן (א) כדי לפגוע בתוקפה של כל הוראה חוקית אחרת להחזקתו של האסיר במשמורת או למניעת יציאתו מישראל.
- (ג) העברת אסיר על-פי צו כאמור בסעיף קטן (א) תהיה כאשר האסיר נתון במשמורת.
14. בוטל בישראל מאסרו של האסיר, או קוצרה תקופת המאסר שנידון לה בישראל, יודיע שר המשפטים על כך למדינה האחרת.

העברת אסיר שנידון בישראל למדינה אחרת

הודעה בדבר שינוי עונש המאסר

חלק ד' - אסירים במעבר

15. (א) ביקשה מדינה זרה, על פי אמנה או הסכם מיוחד כאמור בסעיף 3, שאסיר המועבר לצורך נשיאת עונשו באותה מדינה או במדינה אחרת יועבר לצורך כך דרך ישראל - רשאי שר הפנים להסכים, בשם מדינת ישראל, שהאסיר או מלווייו יהיו במעבר בישראל.

מעבר אסיר בישראל

דברי הסבר

כל עילה חוקית אחרת להחזקת האסיר במשמורת או למניעת יציאתו מן הארץ - באה כדי שלא לגרום לאסיר ליוזם את יציאתו מישראל כדי להכשיל הליכים חוקיים אחרים המונעים את יציאתו מן הארץ.

כן מוצע שתהיה קביעה בחוק להתחזקתו של האסיר המועבר במשמורת.

סעיף 14 מוצע שבמקביל לחובת הפעולה על פי הודעה ברבר ביטול מאסר או קיצורו, לגבי אסיר המועבר לישראל כאמור בסעיף קטן (א), תוטל חובה על שר המשפטים להודיע למדינה האחרת על ביטול מאסר של אסיר המועבר אליה מישראל, או על קיצור תקופת מאסרו, כדי שהמדינה תשחררו, כפי המתחייב מהסכם ההעברה.

סעיף 15 מוצע להסמיך את שר הפנים לאפשר, לבקשת מדינה זרה, להעביר דרך ישראל אסיר לצורך נשיאת עונשו באותה מדינה או במדינה אחרת.

השר רשאי לסרב לבקשה כזאת אם מילוייה עלול לפגוע בריבונותה של מדינת ישראל, בבטחונה, בכלל מכללי תקנת הציבור או בענין חיוני אחר של המדינה. האמנה האירופית בדבר העברתם של נידונים, שנכנסה לתוקף כאמור ביולי 1985, כוללת בין השאר גם הסדרים למעברו של אסיר במעבר ביניים בין מדינות

סעיף 13 החוק המוצע מסמיך את שר המשפטים ואת השר לבטחון הפנים להסכים שאדם שנידון למאסר בישראל ישא את יתרת עונשו במדינה שבה הוא אורח אם נתקיימו לגביו, בשינויים המחוייבים, התנאים שנקבעו לגבי אסיר ישראלי המבקש לשאת את עונשו בישראל. העברת אסיר כאמור תהיה על פי צו של שר המשפטים. הצו יפרט את מהות העבירות שבהן, הורשע האסיר, תקופת המאסר לה נדון ויתרת תקופת המאסר שעליו לשאת במדינה האחרת.

כן מוצע לקבוע, שאין בצו של שר המשפטים שהוצא לפי פסקה (א) לפגוע בתוקף כל עילה חוקית אחרת להתחזקתו של האסיר במשמורת או למניעת יציאתו מישראל.

כמו כן מוצע לקבוע, כי העברת האסיר על-פי צו כאמור תהיה כאשר האסיר נתון במשמורת.

אותן הסיבות המצדיקות להביא לישראל אסיר ישראלי כדי שישא את עונשו באן, מצדיקות להעביר למדינת אזורותו אסיר זר שנידון למאסר בישראל. החוק המוצע מקנה לשר המשפטים את הסמכות לצוות על העברתו של האסיר הזר למדינת אזורותו לשם ריצויה של יתרת עונשו באותה מדינה. הצו האמור יהווה אסמכתה חוקית להעברתו של האסיר למדינה האחרת, על אף שהאסיר טרם סיים לשאת את העונש שהטיל עליו בית המשפט בישראל. ההצעה שבסעיף קטן (ב) - שבצו של שר המשפטים לא יהא בה כדי לפגוע בתוקף

(ב) שר הפנים רשאי לסרב לבקשה כאמור בסעיף קטן (א), אם מילוי הבקשה עלול לפגוע בריבונותה של מדינת ישראל, בבטחונה, בכלל מכללי תקנת הציבור או בענין חיוני אחר של המדינה.

16. (א) אישור בדבר מעבר אסיר בישראל כאמור בסעיף קטן 15(א), יהיה על פי צו של שר הפנים.

החוקת אסיר במעבר

(ב) אסיר במעבר יחזק במשמורת, בתקופת המעבר במקום שיוורה נציב שירות בתי-הסוהר וצו של שר הפנים כאמור בסעיף קטן (א) יהווה אסמכתה תוקית להחזקתו במשמורת כאמור.

(ג) הוראות חוק ההסגרה, התשי"ד-1954³, אינן חלות על העברתו של האסיר במעבר מישראל למדינת היעד.

חלק ה' - ביצוע ותקנות

17. השרים ממונים ביחד על ביצוע חוק זה והם רשאים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

דברי הסבר

ההוראות שבסעיף זה באות להסדיר את מימוש העברתו של אסיר במעבר ביניים בישראל, כשצו של שר הפנים מהווה אישור למעברו ואסמכתה להחזקתו במשמורת על פי שיקול נציב שירות בתי-הסוהר, בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה.

סעיף קטן (ג) השולל את תחולת חוק ההסגרה, התשי"ד-1954, על אסיר במעבר נועד למנוע טענות מצד אסיר, שהוא אזרח או תושב ישראל, לפיהן הוצאתו מהמעבר בישראל למדינה אחרת הינה הסגרה האסורה על פי חוק (השווה בג"צ 906/95 (יעקב ותקוה שמואלביץ נ. מדינת ישראל) (טרם פורסם): לאחר ששוויץ נעתרה לבקשת ישראל (שהוגשה על פי סעיף 11 לאמנה האירופית בדבר עזרה הדדית בעניינים פליליים) ואיפשרה לעותר להתייצב, בהסכמתו, למתן עדות בישראל, טען העותר כי אין להחזירו לשוויץ אלא על פי חוק ההסגרה).

לצורך נשיאת עונשו. הסעיף המוצע בא לאפשר הסדר כאמור גם כאשר ישראל מתבקשת לשמש תחנת מעבר; וזאת על פי צו של שר הפנים.

הצורך בהסדר נעוץ בצרכים של שיתוף פעולה בינלאומי, שלפיהם עשויה ישראל להיזקק לעזרתה של מדינה זרה לצורך העברת אסיר אליה ומדינה זרה עשויה להיזקק כתחנת מעבר להעברת אסיר אליה.

סעיף 16 מוצע, שאישור בדבר מעבר אסיר בישראל לצורך ריצוי עונשו במדינה אחרת יהיה על פי צו של שר הפנים.

כן מוצע, כי אותו אסיר יחזק במשמורת בתקופת המעבר במקום שיוורה נציב שירות בתי-הסוהר וכי צו של שר הפנים שיוצא כאמור יהווה אסמכתה לכך.

עוד מוצע, שלא להחיל את הוראות חוק ההסגרה על העברתו למדינה המבקשת של אסיר במעבר, כדי למנוע את סיכול מטרת המעבר.

³ ס"ח התשי"ד, עמ' 174.

הצעת חוק הספרים (חובת מסירה וציון פרטים), התשנ"ו-1996

מבוא

פקודת העתונות (להלן – הפקודה), מטילה חובה על כל המוציא לאור ספר בישראל למסור עותק ממנו לגנן המדינה, לספריית הכנסת, למשרד החינוך והתרבות ושני עותקים לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, זאת, בתוך חודש ימים מיום "צאת הספר לראשונה ממכש הדפוס".

המונח "ספר" מוגדר בפקודה בלשון זו:

"ספר" – כולל כל כרך, חלק או שער של כרך, וחוברת בכל לשון שהיא, כל אוסף תמונות ציור, שרטוטים או צילומים המכורכים יחד, וכל גליון של תווי נגינה, מפה ימית או תרשים, הנדפסים לחוד, אך אין הוא כולל דבר דפוס שאינו מכיל אלא רשימת מחירים, קטלוג של מכירה, הוזה מסחרי או מודעה מסחרית."

מאז חקיקת הפקודה נוספו טכניקות וצורות חדשות של הדפסה ושל שימור מידע ובכלל זה הקלטות למיניהן. שימור יצירות על גבי קלטות ואמצעים אלקטרוניים אחרים הפך למקובל.

הצעת חוק הספרים (חובת מסירה וציון פרטים), התשנ"ו-1996 (להלן – החוק), מטרתה להתאים את המונח "ספר" לטכניקות החדשות של הדפסה ושימור מידע, לקבוע על מי תחול חובת מסירת הספרים, מי יהיו הגורמים הזכאים לקבל את הספרים, ואילו פרטים יצוינו בכל ספר.

לאור הנסיון שהצטבר במהלך שנות הפעלת חלק זה של הפקודה, מוצע לקבוע כי חובת מסירת הספרים, בכל צורת שימור שהיא, תהיה רק לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, כי לספריית הכנסת יימסר עותק אחד של ספר שהודפס על גבי נייר בלבד, וכי לא תחול חובה למסור ספרים לגנן המדינה ולמשרד החינוך והתרבות, כאמור כיום בפקודה. ההוראות המוצעות תואמות את חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו הקובע כי אין פוגעים בקניינו של אדם אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל שנועד לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש. החוק המוצע, שמטרתו שימור כל היצירות היוצאות לאור בישראל תחת קורת גג אחת – זו של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי ששערו פתוהים לכול, הינו ראוי. הטלת חובת מסירת הספרים רק לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, מצמצמת את הנטל למידה הנדרשת.

עוד מוצע שהחובת מסירת הספרים תיקבע בהוק נפרד המיועד למטרה זו בלבד.

הצעת חוק הספרים (חובת מסירה וציון פרטים), התשנ"ו-1996

1. בחוק זה – הגדרות

"טביעה" – שימור של יצירה באמצעי כלשהו באופן המאפשר לראותה, לשמעה, לאחזרה או לשעתקה;

"יצירה" – כמשמעותה בסעיף 1 רישה לחוק זכות יוצרים¹, 1911;

"עתון" – כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת העתונות²;

"קלטת" – התקן כלשהו שיש עליו טביעה;

"שעתוק" – העתק של טביעה או של חלקה המהותי;

"השר" – שר החינוך, התרבות והספורט.

2. (א) מכל ספר, כתב עת או דבר דפוס אחר, למעט עתון, וכן מכל קלטת ומכל יצירה אחרת היוצאת לאור בישראל (להלן – ספר), יימסרו ללא תמורה, שני עותקים, שלמים ותקינים, כפי שהוצעו לציבור, לבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי.

(ב) חובת המסירה כאמור בסעיף קטן (א) תחול גם על ספר שהוצא לאור פעם נוספת אם חל שינוי כלשהו בתוכנו או בצורתו או אם חלפו עשרים שנים מהפעם הקודמת שבה הוצא לאור.

(ג) מכל ספר באמור בסעיף קטן (א) המודפס על גבי נייר, יימסר ללא תמורה עותק אחד לספריית הכנסת.

(ד) בחוק זה, "יוצא לאור" – מודפס או מופק, ומוצע לציבור או לחלק מוגדר ממנו בין בתמורה ובין שלא בתמורה בעשרה עותקים או יותר.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 2 כדי להבטיח שבבית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי ירוכזו כל היצירות שיש ענין בשמירתן, בלא התייחסות לעורת ההדפסה או שימור המידע של היצירה, מוצע שחובת מסירת הספרים בשני עותקים, תחול על כל ספר, על כל דבר דפוס אחר מלבד עתון וכן על כל קלטת או יצירה אחרת היוצאת לאור בישראל. כאמור מוצע כי הוראות חוק זה לא יחולו על עתונים שלגביהם ימשיכו לחול הוראות פקודת העתונות לענין הנושאים שהוק זה דן בהם.

מוצעת גם הגדרה למונח "יוצא לאור" שעיקרה הצעה לציבור או לחלק מוגדר הימנו של עשרה עותקים או יותר של ספר, כהגדרתו בחוק המוצע, בין בתמורה ובין שלא בתמורה.

לפי הוראות הפקודה, ספריית הכנסת זכאית לקבל עותק אחד מכל ספר, כהגדרתו בפקודה, היוצא לאור בישראל. מוצע שלגבי ספריית הכנסת ימשיך לחול ההסדר הקיים.

סעיף 1 למונח "קלטת" – מוצע להגדיר בחוק את המונח קלטת באופן הרחב ביותר כך שיכלול כל התקן שהוא, ובלבד שיש עליו טביעה. הכוונה הינה, למשל, להתקן וידאו, אודיו, או התקן דיגיטלי (קומפקט דיסק, דיסקט וכדומה).

למונחים "טביעה" ו"שעתוק" – עוד מוצע להגדיר בחוק את המונח "טביעה", הקיים כבר היום בחוק זכויות מבצעים, התשמ"ד-1984. באופן שיכלול כל צורה של תיעוד יצירה המאפשר לשכפל ממנו את היצירה, לראותה או לשמעה, ואת המונח "שעתוק" הקיים היום אף הוא בחוק האמור.

למונח "יצירה" – מוצע להגדיר את המונח "יצירה" בהתאם לחוק זכות יוצרים, 1911 לפיו "יצירה" היא יצירה ספרותית, דרמטית, מוזיקלית ואומנותית.

¹ חוקי א"י, כרך ג', עמ' (ע) 2633, (א) 2475, ס"ח התשי"ג, עמ' 58; ס"ח התשי"ח, עמ' 114.

² חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1191 (א) 1214; ס"ח התשי"ג, עמ' 39; התשכ"ה, עמ' 244.

3. בכל ספר היוצא לאור בישראל יצוינו, בתחילתו או בסופו, ובקלטת – על גבי העטיפה או האריזה, השנה שבה הוצאו לאור, שנת ההדפסה, שמם ומענם של המוציא לאור והמדפיס או המפיק וכן כי הוצאו לאור בישראל.
4. החובות לפי סעיפים 2, 3 ו-5 יחולו על הראשון מבין הנקובים להלן שיש לו מען בישראל:
- (1) המוציא לאור;
  - (2) המחבר;
  - (3) המעבד;
  - (4) המתרגם;
  - (5) העורך;
  - (6) המדפיס;
  - (7) המפיק;
  - (8) בעל זכות היוצרים.
5. הספרים יימסרו, בתוך שלושים ימים מיום הוצאתם לאור במענם של הזכאים לקבלם כאמור בסעיף 2, או יישלחו למענם בדואר רשום; המקבלים יאשרו בכתב את דבר קבלת הספר; השר רשאי לקבוע דרכי מסירה נוספות.
6. ספר שנמסר על פי הוראות סעיף 2, יהיה לקנין המקבל.
7. השר רשאי לקבוע בצו:
- (1) כי הובת מסירת הספרים על פי חוק זה לא תחול על סוגים מסויימים של ספרים שיפורטו בצו ובלכך שאין ענין ציבורי לשמדם;
  - (2) כי מספר פלוני או מסוגים מסויימים של ספרים יימסר עותק אחד בלבד לכית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי, בין בשל שווים ובין מטעם אחר;

דברי הסבר

- סעיף 3** הפקודה בנוסחה היום מטילה הובה להדפיס בכל ספר את שמותיהם ומענם של המדפיס והמוציא לאור ואת מקום ההדפסה. כדי למסור מידע מדוייק לציבור ולמנוע הטעיה, מוצע לחייב כי על גבי כל ספר, כהגדרתו בחוק המוצע, הוצא לאור בישראל, יצוינו גם שנת ההוצאה לאור, שנת ההדפסה ושם ומענם של המוציא לאור ושל המדפיס או המפיק.
- סעיף 4** מאחר שבתהליך ההדפסה או ההפקה של ספר מעורבים כמה גורמים, מוצע לקבוע כי החובות המוטלות בחוק זה לענין מסירת ספרים וציון פרטים יחולו בסדר מדורג על הראשון מבין המפורטים בסעיף שיש לו מען בישראל.
- סעיף 5** מוצע לקבוע שהספרים יימסרו בתוך שלושים ימים מיום הוצאתם לאור. תקופה זו נקבעה הן כדי לתת שהות למוציא לאור לקיים את חובתו והן כדי שלא לגרום שיהיו יתר בהעברת הספרים.
- סעיף 6** לאור הוראות חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, מוצע להבהיר ולקבוע במפורש כי ספר שנמסר על פי הוראות החוק המוצע יהיה לקנין המקבל.
- סעיף 7** לאור המשמעות הרחבה של המונח "ספר" ולאור העובדה שאין ענין ציבורי לשמור את כל סוגי הספרים, מוצע להסמיך את שר החינוך התרבות והספורט בפסקה (1) לפטור מחובת מסירת הספרים סוגי ספרים שאין ענין ציבורי לשמדם. המדובר למשל בהדפסות על אירועים בעתיד, הזמנות לאירועים, טפסים, יומנים, כרטיסים, לוחות שנה שעיקרם תאריכים, פרסומות שעיקרן חומר מילולי, קטלוגים או פרוספקטים של מוצרים או שירותים המוצעים לציבור, וכן תוויות ועטיפות של מוצרים כאמור.

(3) כי חובת המסירה של סוגים מסויימים של ספרים תהיה רק על פי דרישה של בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי; נדרשה מסירה כאמור, יימסר עותק אחד בלבד.

8. מי שמוטלת עליו אחריות כאמור בסעיף 4 והוא עושה אחד מאלה, דינו - קנס: עונשין

(1) אינו מוסר ספרים כאמור בסעיף 2;

(2) אינו מצוין בספר את הפרטים הנקובים בסעיף 3.

9. הוראות חוק זה יחולו גם על המדינה. דין המדינה

10. בפקודת העתונות - תיקון פקודת העתונות

(1) בסעיף 2, ההגדרה "ספר" - תימחק;

(2) בסעיף 8, המלים "אחד לגנון המדינה" והמלים "אחד למשרד המזכיר הראשי, אחד למשרד החינוך והתרבות" - יימחקו;

(3) חלק ב' - ספרים - בטל;

(4) חלק ד' - דברי דפוס אחרים - בטל.

דברי הסבר

סעיף 8 מוצע להסמיך את שר החינוך והתרבות והספורט להחיל בצו את חובת המסירה באופן חלקי בלבד. לפי פסקה (2) תהיה חובת מסירה של עותק אחד בלבד ולפי פסקה (3) תהיה חובת מסירה של עותק אחד, רק לפי דרישת בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי.

סעיף 9 מוצע שהוראות חוק זה יחולו גם על המדינה המוציאה לאור ספרים רבים.

הצעת חוק המתווכים במקרקעין (תיקון) (דחיית מועד התחילה), התשנ"ו-1996

1. בהוק המתווכים במקרקעין, התשנ"ו-1996,¹ בסעיף 21, במקום "בתום ששה חודשים" תיקון סעיף 21 מיום פרסומו" יבוא "ביום כ"ג באדר ב' התשנ"ו (1 באפריל 1997)".

דברי הסבר

חוק המתווכים במקרקעין, התשנ"ו-1996 (להלן - החוק), בא להסדיר את נושא העיסוק בתיווך במקרקעין.

בין התנאים הנדרשים לקבלת רשיון של מתווך במקרקעין לפי סעיף 5 לחוק קיים התנאי של עמידה בהצלחה בבחינה לקראת קבלת רשיון תיווך במקרקעין.

לפי סעיף 6 לחוק, על שר המשפטים לקבוע את נושאי הבחינה ואת סדריה, לאחר התייעצות עם רשם המתווכים במקרקעין והוועדה המייעצת שעל פי החוק.

בסעיף 21 לחוק נקבע כי הוא ייכנס לתוקף בתום ששה חודשים מיום פרסומו, היינו ביום כ"ג באב התשנ"ו (8 באוגוסט 1996). בסעיף 20 קיימת הוראת מעבר

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 70.

**הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון),
התשנ"ו-1996**

1. תיקון סעיף 1 בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995¹ (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 1 -
- (1) בהגדרה "נכסים פיננסיים", המילים "פקדונות לסוגיהם במטבע ישראלי או במטבע חוץ" וכן "ובתכניות חסכון" - יימחקו;
- (2) ההגדרה "תכנית חסכון" - תימחק.
2. בסעיף 3(א) לחוק העיקרי, פסקה (2) - תימחק.
3. בסעיף 4(ג) לחוק העיקרי, במקום פסקה (4) יבוא:
- "(4) השקעות בקופות גמל";
4. בסעיף 8(ב) לחוק העיקרי, בסופו יבוא:
- "לענין זה, "פעולות נלוות" - לרבות השקעה בפקדונות לסוגיהם במטבע ישראלי או במטבע חוץ והשקעה בתכניות חסכון שקיבלו אישור שר האוצר וועדת הכספים של

דברי הסבר

גמל, אופציות, הוזים עתידיים או כפי שיקבע שר האוצר, בהתייעצות עם הרשות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת". כפועל יוצא מכך לא יחולו הוראות החוק ההלכות על נכסים פיננסיים, על פקדונות כאמור ועל תכניות חסכון.

בד בבד מוצע למחוק את ההגדרה "תכנית חסכון", ולבצע בהתאמה את התיקונים הנדרשים כמוצע להלן.

סעיף 2 מוצע לבטל את ההוראה שלפיה עיסוק בייעוץ השקעות המוגבל אך ורק להשקעה בפקדונות לסוגיהם אינו טעון רשיון לפי החוק, מאחר שתהיה מיותרת, לאור המוצע בסעיף 1.

סעיף 3 סעיף 4(ב) לחוק קובע כי:

"יחיד מנהל תיקי השקעות לא ינהל תיקי השקעות עבור בן משפחתו או עבור תאגיד שהוא או בן משפחתו הינם בעלי שליטה בו".

סעיף 4(ג) לחוק מפרט בין היתר, את ניירות הערך והמכשירים הפיננסיים שביחס אליהם לא יחול האיסור הקבוע בסעיף 4(ב).

מוצע לתקן בהתאמה את סעיף 4(ג), באופן שפקדונות ותכניות חסכון יושמטו, שכן ממילא לא יחול האיסור הקבוע בסעיף 4 על פקדונות לסוגיהם ועל תכניות חסכון, וזאת לאור המוצע בסעיף 1.

סעיף 4 מוצע להבהיר כי הפעולות הנילוות המותרות לחברה מנהלת תיקים כוללות גם השקעה בפקדונות לסוגיהם ובתכניות חסכון אשר

מבוא

חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, ובניהול תיקי השקעות התשנ"ה-1995 (להלן - החוק), נתקבל בכנסת לפני כמה חודשים. תחילתן של ההוראות לענין חובת רשיון, מתן רשיון והעבירות בשל העיסוק ללא רשיון (להלן - הוראות חובת הרשיון) נקבעה בחוק לשנה מיום פרסומו, היינו ליום 10 באוגוסט 1996.

מטרתה של הצעת חוק זו הינה לתקן את החוק העיקרי, לצורך הפעלתו, בעניינים הבאים:

(1) שינוי היקף התחולה של החוק, באופן שהוא לא יחול ביחס לפקדונות לסוגיהם במטבע ישראלי ובמטבע חוץ וביחס לתכניות חסכון. התיקון מוצע מאחר שאין צורך עניני להחיל על העיסוק בפקדונות ובתכניות חסכון את הוראות החוק.

(2) דחיית תחילתן של הוראות חובת הרשיון אשר נקבעה בחוק לחודש אוגוסט 1996, כאמור, בכמה חודשים נוספים, עד לתחילת שנת 1997, זאת על מנת לתת שהות מספקת לרשות ניירות ערך להיערך למתן הרשיונות ולאפשר התקנת התקנות כמתחייב מן החוק.

סעיף 1 מוצע למחוק מההגדרה "נכסים פיננסיים" בחוק, את המילים: "פקדונות לסוגיהם במטבע ישראלי או במטבע חוץ" וכן "ובתכניות חסכון", באופן שההגדרה המתוקנת תהיה: "השקעות בקופות

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416.

הכנסת לפי חוק עירור החסכון, הנחות ממס הכנסה וערבות למילווה, התשט"ז-1956²."

5. בסעיף 47 לחוק העיקרי - תיקן סעיף 47

(1) בסעיף קטן (א), במקום "בתום שנה מיום פרסומו של חוק זה" יבוא "ביום כ"ב בטבת התשנ"ז (1 בינואר 1997)";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "תום שנה מיום פרסומו" יבוא "יום כ"א בטבת התשנ"ז (31 בדצמבר 1996)".

6. במקום סעיף 48 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 48

"הוראות מעבר 48. (א) מי שעסק בישראל ערב פרסומו של חוק זה בניהול תיקים או בייעוץ השקעות -

(1) יהיה פטור מדרישת ההתמחות האמורה בסעיפים 7 או 8, אם עסק כאמור ברציפות עד מועד תחילתו של סעיף 2;

(2) יהיה פטור גם מבחינות שנקבעו לפי סעיפים 7 או 8, למעט בחינות באתיקה מקצועית ובדיני ניירות ערך - אם עסק כאמור שבע שנים לפחות מתוך עשר השנים שקדמו לפרסומו של חוק זה.

(ב) בנוסף להוראות סעיף קטן (א), הרשות מוסמכת לתת רשיון מנימוקים מיוחדים, למי שעסק בניהול תיקים או בייעוץ השקעות ערב פרסומו של חוק זה, גם אם אינו ממלא אחר תנאי מן התנאים שבסעיפים 7 או 8, לענין התמחות, היעדר הרשעה בעבירה או בחינות, למעט בחינות באתיקה מקצועית ובדיני ניירות ערך."

ד ב ר י ה ס ב ר

אם אינו ממלא אחר תנאי מן התנאים שבסעיפים 7 או 8;

(2) מנימוקים מיוחדים, למי שעסק בישראל בניהול תיקים או בייעוץ השקעות תקופה קצרה משבע שנים, וכן למי שעסק בניהול תיקים או בייעוץ השקעות מחוץ לישראל."

מוצע במקום זאת לפטור מדרישת התמחות את כל מי שעסק בישראל ערב פרסומו של החוק, בניהול תיקים או בייעוץ השקעות, וכן לפטור מבחינות את כל מי שעסק, כאמור, 7 שנים לפחות, ובלבד שיהיה חייב לעמוד בבחינות באתיקה מקצועית ובדיני ניירות ערך.

עוד מוצע כי רשות ניירות ערך תהיה רשאית לפטור, מנימוקים מיוחדים, את מי שעסק בייעוץ השקעות או בניהול תיקים ערב פרסומו של החוק, מעמידה בתנאים נוספים לצורך קבלת רשיון, ובלבד שייבחן באתיקה מקצועית ובדיני ניירות ערך.

קיבלו אישור שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת לפי חוק עירוד החסכון, הנחות ממס הכנסה וערבות למילווה, התשט"ז-1957, וזאת לאור התיקון המוצע בסעיף 1.

סעיף 5 מוצע כי תחילתם של סעיפים 2 עד 8, 10, 39 ו-40 לחוק היינו - סעיפי חובת הרישוי, תהיה ביום כ"ב בטבת התשנ"ז (1 בינואר 1997), במקום בתום שנה מיום פרסומו של החוק, וכי עד לאותו מועד יראו יחיד או תאגיד העוסק בייעוץ השקעות או בניהול תיקים ביום פרסומו של החוק, כאילו הוא בעל רשיון.

סעיף 6 סעיף 48 לחוק קובע כי:

"הרשות מוסמכת לתת רשיון -

(1) למי שעסק בישראל, ערב פרסומו של חוק זה, בניהול תיקים או בייעוץ השקעות לפחות שבע שנים, גם

² ס"ח התשט"ז, עמ' 52; התשמ"ז, עמ' 93.

